

Al wat schittert

Eleanor Catton

Φ

Al wat schittert

Vertaald door
Gerda Baardman
en Jan de Nijs

Anthos|Amsterdam



The assistance of Creative New Zealand towards
the translation of this book is gratefully acknowledged
by the publisher



De vertalers ontvingen voor deze vertaling een werkbeurs van
het Nederlands Letterenfonds

ISBN 978 90 414 2487 7

© 2013 Eleanor Catton

© 2014 Nederlandse vertaling Ambo|Anthos *uitgevers*,

Amsterdam en Gerda Baardman en Jan de Nijs

Oorspronkelijke titel *The Luminaries*

Oorspronkelijke uitgever Granta

Omslagontwerp Marry van Baar, gebaseerd op een ontwerp van Jenny Grigg

(www.jennygrigg.com)

Illustraties binnenwerk © Barbara Hilliam

Foto auteur © Robert Catto

Verspreiding voor België:

Veen Bosch & Keuning uitgevers n.v., Antwerpen

BERICHT AAN DE LEZER

De stellaire en planetaire posities in dit boek zijn astronomisch bepaald. Dat wil zeggen dat we het hemelse verschijnsel erkennen dat bekendstaat als *precessie*; de beweging waardoor de lentenachtevining, het astrologische equivalent van de Greenwich-meridiaan, verschuift ten opzichte van de tekens van de dierenriem. De lentenachtevining (herfstnachtevining op het zuidelijk halfrond) deed zich vroeger voor terwijl de zon in het sterrenbeeld Ram stond, het eerste teken. Tegenwoordig vindt zij plaats met de zon in Vissen, het twaalfde teken. Dientengevolge zullen de lezers van dit boek opmerken dat elk teken van de dierenriem ongeveer een maand later 'verschijnt' dan volgens de gangbare opvatting het geval is. Deze correctie komt niet voort uit minachting voor de gangbare opvatting, maar we zijn van mening dat aan voornoemde dwaling wordt vastgehouden in weerwil van het concrete feit van ons negentiende-eeuwse firmament; daarbij durven we te stellen dat een dergelijke overtuiging typisch Visachtig te noemen is, in feite emblematisch is voor mensen die zijn geboren in het Vissentijdperk, een era van spiegels, vasthoudendheid, instinct, dualiteit en verborgen zaken. Een gedachte die ons tevreden stemt. Zij bevestigt ons in ons vertrouwen in de grenzeloze, wetende invloed van

de oneindige hemel.

LIJST MET PERSONAGES

STELLAIR

Te Rau Tauwhare, *jadezoeker*
Charlie Frost, *bankbediende*
Benjamin Löwenthal, *krantenman*

Edgar Clinch, *hotelier*
Dick Mannering, *goudveldmagnaat*
Quee Long, *goudsmid*
Harald Nilssen, *commissionair*
Joseph Pritchard, *apotheker*
Thomas Balfour, *cargadoor*

Aubert Gascoigne, *rechtbankklerk*

Sook Yongsheng, *solitair*
Cowell Devlin, *predikant*

PLANETAIR

Walter Moody
Lydia (Wells) Carver, *geboren Greenway*
Francis Carver
Alistair Lauderback
George Shepard
Anna Wetherell
Emery Staines

TERRA FIRMA

Crosbie Wells

VERWANTE HUIZEN

De hut van Wells (Arahuravallei)
De Spaarbank (Revell-street)
Het kantoor van de *West Coast Times*
(Weld-street)
Het Gridiron Hotel (Revell-street)
De Auroragoudmijn (Kaniere)
De 'smidse' in de Chinese wijk (Kaniere)
Nilssen & Co. (Gibson Quay)
De opiumkit (Kaniere)
De *Godspeed* (een bark, thuishaven
Port Chalmers)
De rechtbank van Hokitika
(politierechtbank)
De Wayfarer's Fortune (Revell-street)
De gevangenis van Hokitika (Seaview)

VERWANTE INVLOEDEN

Rede
Hartstocht
Geweld
Beheersing
Beperking
Buitenste (voorheen binnenste)
Binnenste (voorheen buitenste)

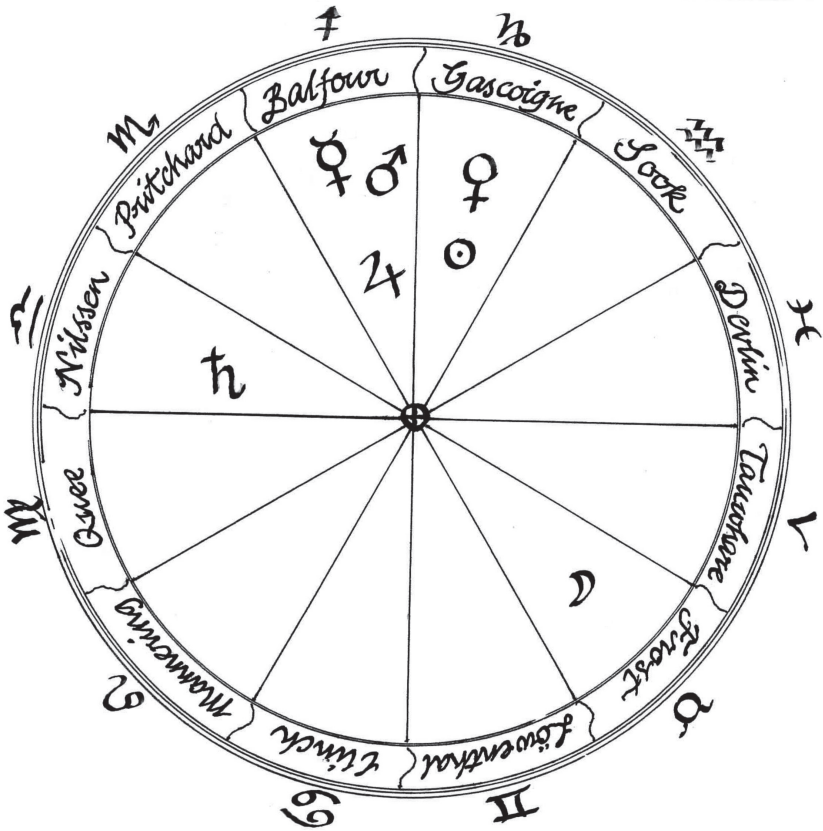
(overleden)

DEEL EEN

Een bol in een bol

27 januari 1866

42° 43' 0" Z.B. / 170° 58' 0" O.L.



MERCURIUS IN BOOGSCHUTTER

Waarin een vreemdeling in Hokitika arriveert, een geheime vergadering wordt verstoord, Walter Moody zijn meest recente herinnering achterhoudt en Thomas Balfour een verhaal begint te vertellen.

De twaalf heren in de rookkamer van het Crown Hotel wekten de indruk van een toevallig verzameld gezelschap. Te oordelen naar het verschil in houding en kledij – geklede jassen, frakken, jagersjasjes met hoornen knopen, geel Engels leer, batist en keper – hadden het net zo goed twaalf vreemden in een treinwagon kunnen zijn, elk onderweg naar een ander deel van een stad met genoeg mist en getijden om hen uiteen te drijven, sterker nog, de bestudeerde afzondering waarmee ieder van hen zich in zijn krant verdiepte, voorover leunde om zijn as af te tikken in de haard, of zijn hand met de vingers uitgespreid op het groene laken zette voor een biljartstoot, zorgde alles bij elkaar voor die typische fysieke stilte die zich 's avonds laat in de trein kan voordoen – hier niet overstemd door het rammelen en ratelen van de rijtuigen, maar door het zware geklater van de regen.

Dat was althans de indruk die de heer Walter Moody kreeg, vanuit de deuropening waarin hij met zijn hand tegen de sponning geleund stond. Hij was zich er niet van bewust dat hij een geheime beraadslaging had verstoord, want de sprekers hadden er bij het horen van zijn voetstappen in de hal het zwijgen toe gedaan; tegen de tijd dat hij de deur opende, hadden de twaalf heren hun bezigheden hervat (in het geval van de biljarters

nogal lukraak, want ze waren hun posities vergeten) met zo'n omzichtig vertoon van concentratie dat er niet eens iemand opkeek toen hij binnenkwam.

De rigoureuze eensluidendheid waarmee de heren hem negeerden had de interesse van de heer Moody kunnen wekken als hij geestelijk en lichamelijk in zijn normale doen was geweest. Maar het toeval wilde dat hij misselijk en getroebleerd was. Hij wist dat de reis naar West Canterbury hem in het ergste geval noodlottig had kunnen worden, een eindeloos voortrollend golfdal van wit water en schuim dat eindigde op het uitgestrekte scheepskerkhof van de plaat van Hokitika, maar hij was niet voorbereid geweest op de uitzonderlijke verschikkingen van de reis, waarover hij nog altijd niet kon praten, zelfs niet tegen zichzelf. Hij had van nature geen geduld voor de tekortkomingen in zijn eigen karakter – angst en ziekte deden hem in zichzelf keren – en dat was de reden dat de atmosfeer in de kamer die hij net was binnengegaan hem bij hoge uitzondering ontging.

Moody's normale gezichtsuitdrukking was welwillend en aandachtig. Hij had grote grijze ogen met een sturende blik, en zijn soepele, jongensachtige mond drukte doorgaans beleefde betrokkenheid uit. Zijn haar had de neiging om te krullen; in zijn jeugd had het in lange lokken tot op zijn schouders gehangen, maar nu droeg hij het dicht tegen de schedel geplakt, met een scheiding opzij en platgekamd met een zoet geurende pommade die de gouden kleur verdonkerde tot een glanzend bruin. Zijn voorhoofd en kaken waren vierkant en hij had een rechte neus en een gave huid. Hij was nog geen achtentwintig, vlug en precies in zijn bewegingen en in het bezit van de schalkse, onverdorven vitaliteit die van goedgezindheid noch gewiektheid getuigt. Hij deed denken aan een discrete en scherpzinnige butler, met als gevolg dat hij vaak door de meest zwijgzame types in vertrouwen werd genomen, of als bemiddelaar werd gevraagd om relaties te herstellen tussen mensen die hij nog maar pas kende. Hij had, om kort te gaan, een uiterlijk waaraan heel weinig over zijn karakter viel af te lezen, een uiterlijk bovendien dat bij anderen onmiddellijk vertrouwen wekte.

Moody was zich niet onbewust van het voordeel dat zijn ondoorgrondelijke charme hem verschafte. Zoals de meeste buitengewoon knappe mensen had hij zijn spiegelbeeld nauwkeurig bestudeerd en kende hij

zichzelf in zekere zin het beste vanbuiten; in een bepaald compartiment van zijn hoofd beschouwde hij zichzelf altijd van de buitenkant. Hij had menig uurtje in de alkoof van zijn kleedkamer doorgebracht, waar de spiegel zijn beeld verdrievoudigde; en profil, en demi-profil en en face: net Karel I van Van Dyck, maar dan een stuk knapper. Het was een geheime gewoonte die hij waarschijnlijk zou hebben ontkend – want hoe sterk wordt zelfonderzoek niet veroordeeld door de moraalridders van onze tijd! Alsof het zelf niet verbonden was met het zelf en men alleen in de spiegel keek om zijn arrogantie bevestigd te zien, alsof de daad van zelfbeschouwing niet net zo subtiel, beladen en eeuwig veranderlijk was als de band tussen tweelingzielen. In zijn fascinatie was het Moody er niet zozeer om te doen zijn schoonheid te verheerlijken als wel die de baas te worden. Natuurlijk stemde het hem tot tevredenheid wanneer hij zijn spiegelbeeld opving in een etalageruit of een nachtelijk venster – maar meer zoals een ingenieur die toevallig ergens een door hemzelf ontworpen mechaniek aantreft; in voortreffelijke staat, glimmend, goed geolied en precies werkend zoals hij had voorspeld.

Hij zag zichzelf nu in de deuropening van de rookkamer staan en wist dat hij een volstrekt beheerste indruk maakte. Hij trilde bijkans van vermoeidheid; hij droeg een loodzware angst met zich mee; hij voelde zich geschaduwde, achtervolgd zelfs; van doodsangst vervuld. Hij keek het vertrek rond met een air van beleefde afstandelijkheid en achting. Het zag eruit als een gelegenheid die na geruime tijd uit het hoofd was herbouwd, als er al veel vergeten is (haardijzers, draperieën, een behoorlijke schoorsteenmantel om de haard), maar kleine details standhouden: een foto van wijlen de prins-gemaal bijvoorbeeld, uit een tijdschrift geknipt en met schoenspijkertjes aan de achtermuur bevestigd, de naad in het midden van het biljart, dat in de haven van Sydney in tweeën was gezaagd om de oversteek beter te doorstaan, de stapel oude kranten op de secretaire, de bladen afgesleten en vervaagd door de vele handen waar ze doorheen waren gegaan. De twee raampjes aan weerszijden van de haard keken uit op de achterplaats van het hotel, een drassig lapje grond vol kratten en roestige vaten, slechts gescheiden van de aanpalende percelen door verdwaalde struiken en lage varens, en aan de noordkant door een rij kippenhokken waarvan de deuren met een ketting waren afgesloten tegen dieven. Voorbij deze vage afscheiding zag je de slap hangende waslijnen achter de

huizen een straat verder naar het oosten, kruiselings opgetaste stapels hout, varkenskotten, hopen schroot en plaatijzer, kapotte goudwastrogen en goten – alles onbeheerd achtergelaten en in een zekere mate van verval. De klok had dat late schemeruur geslagen waarin alle kleuren plotseling hun warmte lijken te verliezen, en het regende hard; achter het gerimpelde glas verbleekte en vervaagde de achterplaats. Binnen hadden de spirituslampen het zeekeurige licht van de ten einde lopende dag nog niet overgenomen en hun fletsheid leek de algehele troosteloosheid van het decor nog te versterken.

Voor een man die zijn club in Edinburgh gewend was, waar alles in rode en gouden tinten werd verlicht en de met sierknoppen beslagen banken glansden met een lijvigheid die de omvang van de heren die erop plaatsnamen weerspiegelde; waar men bij binnenkomst een zachte kamerjas kreeg aangereikt die prettig naar anijs of pepermunt rook, en waar vervolgens de geringste beweging van je vinger richting het belkoord genoeg was om een fles rode wijn op een zilveren dienblad te laten komen, bood het een primitieve aanblik. Maar Moody was er de man niet naar om zich door hemelergende maatstaven uit het veld te laten slaan: de ruwe eenvoud van het lokaal deed hem alleen inwendig terugdeinzen, zoals een rijkaard vlug opzij stapt en strak voor zich uit kijkt wanneer hij op straat een bedelaar tegenkomt. De welwillende uitdrukking week niet van zijn gezicht terwijl hij zijn blik liet rondgaan, maar vanbinnen deed elk nieuw detail – het opgehoopte oude kaarsvet onder die kaars, de laag stof rond dat glas – hem verder in zichzelf terugtrekken en wapende zijn lichaam zich des te harder tegen de omgeving.

Deze reactie, hoewel onwillekeurig, kwam niet zozeer voort uit de gebruikelijke vooroordelen van de welgestelden – in feite bezat Moody slechts een bescheiden kapitaal en gaf hij dikwijls geld aan behoeftigen, al dient te worden vermeld dat hij dit nooit deed zonder zich even te verlustigen in zijn eigen edelmoedigheid – als wel uit de persoonlijke disharmonie die hij op dat moment, onzichtbaar, probeerde te overwinnen. Dit was tenslotte een goudzoekersnederzetting, onlangs uit de grond gestampt tussen de wildernis en de zee aan het zuidelijkste puntje van de beschaafde wereld, en hij had geen luxe verwacht.

De waarheid was dat Moody nog geen zes uur geleden, aan boord van de bark die hem van Port Chalmers naar dit onherbergzame deel van de

westkust had vervoerd, getuige was geweest van een dusdanig buitengewone en aangrijpende gebeurtenis, dat die elke andere realiteit in twijfel trok. Hij droeg het voorval nog met zich mee – alsof er in een hoekje van zijn geest een deur op een kier was gegaan waardoor een streep grijzend licht zichtbaar was geworden, en hij het donker nu niet meer kon oproepen. Het kostte hem heel veel moeite om ervoor te zorgen dat die deur niet verder openging. In deze kwetsbare toestand voelde elke ongebruikelijkheid en elk ongemak als een persoonlijke belediging. Het was alsof het gehele mistroostige tafereel dat zich voor hem afspeelde een samengebalde echo was van de beproevingen die hij zo kort tevoren had doorstaan, en hij keerde zich ervan af om te voorkomen dat zijn geest dat verband zou volgen en terug zou keren naar het verleden. Minachting was nuttig. Het gaf hem een idee van vaste verhoudingen, een rechtmatigheid waarop hij een beroep kon doen en waarbij hij zich veilig voelde.

Hij vond de ruimte deprimerend, schraal en somber – en met zijn geest aldus tegen de aankleding gewapend, richtte hij zijn aandacht op de twaalf aanwezigen. Een omgekeerd pantheon, dacht hij, en door die gedachte toe te laten kalmeerde hij weer een beetje.

De mannen waren gebruind en verweerd zoals alle pioniers, met witte gebarsten lippen en een lichaamshouding waar ontbering en verlies uit sprak. Er waren twee Chinezen bij, identiek gekleed in grijze kiel en linnen schoenen; achter hen stond een Maori-inboorling, met zijn gezicht vol kronkelige blauwgroene tatoeages. Van de anderen kon Moody de afkomst niet bepalen. Het was hem nog niet bekend dat de goudvelden iemand in een paar maanden konden doen verouderen; toen hij zijn blik door de kamer liet gaan, nam hij aan dat hij de jongste van het gezelschap was, terwijl in werkelijkheid verscheidene van de aanwezigen jonger waren dan hij, of van dezelfde leeftijd. De glans der jeugd was volledig weggesleten. Ze waren voorgoed verziekt, rusteloos, gejaagd, grijs van lijf en leden, en zouden de rest van hun leven stof ophoesten in de bruine lijnen van hun handpalmen. Moody vond hen lomp en vreemd, het leken hem mannen van weinig gewicht; hij vroeg zich niet af waarom ze zo stil waren. Hij wilde een cognac en hij wilde ergens zitten waar hij zijn ogen kon sluiten.

Hij bleef na binnenkomst nog even in de deuropening staan, in afwachting van een begroeting, maar toen niemand aanstalten maakte

hem te verwelkomen of weg te sturen, zette hij nog een stap naar voren en trok de deur zachtjes achter zich dicht. Hij maakte een vage buiging in de richting van het raam, en nog een in de richting van de haard, bij wijze van algehele introductie, en liep toen naar de wandtafel om zichzelf een glas in te schenken uit een van de karaffen die daar voor dat doel stonden opgesteld. Hij koos een sigaar en knipte het hoedje eraf, stak hem tussen zijn tanden terwijl hij zich weer naar de kamer draaide, en nam toen nogmaals de gezichten in zich op. Niemand leek zich ook maar iets van zijn aanwezigheid aan te trekken. Dat kwam hem goed uit. Hij ging in de enige beschikbare leunstoel zitten, stak zijn sigaar aan, en leunde achterover met de stille zucht van een man die van mening is dat zijn dagelijkse genoegens, voor deze ene keer, zeer welverdiend waren.

Zijn tevredenheid was van korte duur. Hij had zijn benen nog niet gestrekt en zijn enkels nog niet over elkaar geslagen (het zout op zijn broek was tot zijn ergernis in witte kringen opgedroogd), of de man rechts van hem boog zich voorover in zijn stoel, prikte in de lucht met de stomp van zijn eigen sigaar en zei: ‘Zegt u eens – bent u voor zaken hier in de Crown?’

Dat was tamelijk bruusk uitgedrukt, maar op Moody’s gezicht was daar niets van af te lezen. Hij boog beleefd zijn hoofd en verklaarde dat hij inderdaad boven een kamer had weten te bemachtigen, nadat hij eerder die avond in de stad was gearriveerd.

‘Rechtstreeks van de boot, bedoelt u?’

Moody boog opnieuw en bevestigde dat dat precies was wat hij bedoelde. Opdat de man niet zou denken dat hij kortaf was, voegde hij eraan toe dat hij uit Port Chalmers was gekomen met het voornemen zijn geluk te beproeven in de goudwinning.

‘Dat treft,’ zei de man. ‘Dat treft. Er zijn nieuwe vondsten gedaan op het strand – het ligt er vol mee. Het zwarte zand, dat is het gerucht dat u zult horen, het zwarte zand in de richting van Charleston, dat ligt ten noorden van hier, natuurlijk – Charleston. Hoewel er in de bedding ook nog wel iets valt te verdienen. Hebt u een maat, of bent u alleen gekomen?’

‘Ik ben in mijn eentje,’ zei Moody.

‘Geen banden!’ zei de man.

‘Nou,’ zei Moody, wederom verrast door diens woordkeus, ‘ik ben van plan mijn eigen fortuin te maken, dat is alles.’

‘Geen banden,’ herhaalde de man. ‘En geen zaken, u bent hier niet voor zaken in de Crown?’

Dat was impertinent – om tweemaal dezelfde vraag te stellen – maar de man leek vriendelijk, verstrooid zelfs, en trommelde met zijn vingers op de revers van zijn jasje. Misschien, dacht Moody, ben ik gewoon niet duidelijk genoeg geweest. ‘Ik ben alleen maar in dit hotel om uit te rusten. De komende paar dagen wil ik informatie inwinnen over de goudvelden – welke rivieren veel opleveren, welke valleien zijn opgedroogd – en me als het ware op de hoogste stellen van het goudzoekersleven. Ik ben van plan een week in de Crown te blijven en daarna landinwaarts te reizen,’ zei hij.

‘U hebt dus nooit eerder naar goud gezocht?’

‘Nee, mijnheer.’

‘Nooit de kleur gezien?’

‘Alleen bij de juwelier – op een horloge of een gesp, nooit in zuivere vorm.’

‘Maar u hebt wel over zuiver goud gedroomd! U hebt er wel over gedroomd – dat u knielend in het water het metaal uit het zand zeeft!’

‘Ik neem aan... nou nee, eigenlijk niet,’ zei Moody. De man had een geheel eigen exuberante manier van spreken: ondanks zijn schijnbare verstrooidheid sprak hij vol geestdrift en met een bijkans opdringerige energie. Moody keek om zich heen in de hoop een welwillende blik te wisselen met een van de andere aanwezigen, maar hij slaagde er niet in oogcontact te maken. Hij kuchte en vervolgde: ‘Ik heb geloof ik wel gedroomd van wat daarna komt – dat wil zeggen, waartoe het goud zou kunnen leiden, wat het zou kunnen worden.’

De man scheen ingenomen met dat antwoord. ‘Omgekeerde alchemie, zo noem ik het het liefst,’ zei hij, ‘de hele toestand, bedoel ik – goudwinning. Omgekeerde alchemie. Begrijpt u – de transformatie – niet ín, maar úit goud...’

‘Dat is zeer wel uitgedrukt, mijnheer,’ zei Moody, die pas veel later bedacht dat die zienswijze wel heel dicht in de buurt kwam van zijn eigen inval over een omgekeerd pantheon.

‘En uw zoektocht naar informatie,’ zei de man enthousiast knikkend, ‘uw zoektocht, u zult rondvragen, neem ik aan, wat voor schep, wat voor trog – en kaarten en dergelijke.’

‘Ja precies. Ik wil het grondig aanpakken.’

De man liet zich weer in zijn leunstoel zakken, klaarblijkelijk zeer gemuseerd. ‘Een hele week in het Crown Hotel, alleen om wat informatie in te winnen!’ Hij slaakte een kreet van plezier. ‘En daarna brengt u twee weken in de modder door om het terug te verdienen!’

Moody sloeg zijn benen weer over elkaar. Hij was niet in de stemming om het enthousiasme van de ander te beantwoorden, maar hij was te welopgevoed om niet hoffelijk te willen zijn. Hij had zich eenvoudigweg kunnen verontschuldigen voor zijn schroomvalligheid, en een algemeen gevoel van malaise kunnen opbiechten – de man leek sympathiek genoeg, met zijn trommelende vingers en zijn opborrelende, gorgelende lach – maar het was niet Moody’s gewoonte om openhartig met vreemden te praten, laat staan het met een ander over ziektes te hebben. Hij schudde het van zich af en zei op montere toon: ‘En u, mijnheer? U bent hier al helemaal gevestigd, neem ik aan?’

‘O ja,’ antwoordde de ander. ‘Balfour Scheepsbevrachting, u zult ons wel gezien hebben, meteen voorbij de veekralen, een toplocatie – Wharfstreet. Balfour, dat ben ik zelf. Thomas is mijn voornaam. En u zult in de goudvelden ook een voornaam nodig hebben: in de bedding noemen ze elkaar geen mijnheer.’

‘Dan zal ik eraan moeten wennen die te gebruiken,’ zei Moody. ‘Mijn naam is Walter. Walter Moody.’

‘Ja, en ze zullen u alles behalve Walter noemen,’ zei Balfour terwijl hij zich op de knie sloeg. “‘Schotse Walt”, wellicht. Of “tweehandige Walt”, of “Wally Goudklomp”. Ha!’

‘Die naam zal ik moeten verdienen.’

Balfour lachte. ‘Dat heeft niets met verdienen te maken,’ zei hij. ‘Ik heb er wel gezien die zo groot waren als een damespistool. Zo groot als een dames... maar, gelooft u me, niet half zo moeilijk te vinden.’

Thomas Balfour was omstreeks vijftig jaar oud, en had een gedrongen, robuust postuur. Hij droeg zijn volkomen grijze haar achterovergekamd en lang over de oren. Hij had een volle, vierkante baard die hij regelmatig met gekromde hand naar beneden streek wanneer hij zich amuseerde – zo ook nu, vanwege het plezier dat hij had om zijn eigen grap. Zijn succes paste hem, dacht Moody, die in de man dat ontspannen gevoel van gerechtigd-zijn herkende dat zich voordoet als een levenslang optimisme met succes is beloond. Hij was in hemdsmouwen; zijn halsdoek, hoewel

van zijde en van uitstekende kwaliteit, zat onder de vetvlekken en kwam los bij de hals. Moody hield hem voor een vrijdenker – ongevaarlijk, met een ketterse geest, en een vrolijk causeur.

‘Ik sta bij u in het krijt, mijnheer,’ zei hij. ‘Dit is het eerste van de ongetwijfeld vele gebruiken waar ik volstrekt onbekend mee ben. Ik zou zeker de fout hebben begaan in de bedding mijn achternaam te gebruiken.’

Het was waar dat zijn idee van de goudvelden in Nieuw-Zeeland uiterst onnauwkeurig was, voornamelijk gebaseerd op korte beschrijvingen van die in Californië – blokhutten, ondiepe valleien, karren in het zand – en de vage notie (hij had geen idee waar die vandaan kwam) dat de kolonie op de een of andere manier een afschaduwing van de Britse Eilanden was, de ongevormde, wilde keerzijde van de zetel en het hart van het Empire. Toen hij een kleine twee weken eerder de punt van het Otago-schiereiland rondde, was hij verbaasd geweest landhuizen op de heuvel te zien, kades, straten en afgebakende tuinen – en nu verbaasde hij zich erover dat een goedgeklede heer zijn lucifers doorgaf aan een Chinees, en vervolgens voor hem langs boog om zijn glas weer te pakken.

Moody had in Cambridge gestudeerd; hij was geboren in Edinburgh in een redelijk welvarend huishouden met drie bedienden. De sociale kringen waarin hij zich had bewogen, in Trinity en in zijn latere jaren in de Inner Temple, hadden niets van de stijfheid van de aristocratie, waar ieders onderlinge geschiedenis en achtergrond slechts gradueel van elkaar verschillen; toch had zijn studie hem geborneerd gemaakt, want hij had er geleerd dat je een sociaal systeem alleen kon begrijpen door er van bovenaf naar te kijken. Met zijn studievrienden (gehuld in capes en dronken van de rijnwijn) verdedigde hij het samengaan van de klassen met alle harts-tocht en vitaliteit van de jeugd, maar hij was steevast geschokt wanneer hij er in de praktijk mee werd geconfronteerd. Hij wist nog niet dat een goudveld een oord was vol viezigheid en gevaar, waar iedereen een vreemde was voor zijn buurman en een vreemde voor het land; waar de trog van een kruidenier kon overlopen van het goud en die van een advocaat leeg kon blijven; waar geen rangen en standen bestonden. Moody was ongeveer twintig jaar jonger dan Balfour, dus betuigde hij hem respect, maar hij was zich ervan bewust dat Balfour tot een lagere stand behoorde dan hij, en hij was zich ook bewust van de vreemde mengeling van mensen om hem heen, naar wier stand en achtergrond hij slechts kon gissen. Hier-